

İSTANBUL MEDENİYET
ÜNİVERSİTESİ
İSLAMİ İLİMLER FAKÜLTESİ

DİNÎ METİNLERİN YORUMUNDA KESİNLİK ARAYIŞI

Sempozyumu

Program Kitapçığı

31 MAYIS - 1 HAZİRAN 2024

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Kuzey Yerleşkesi,
Ziraat Kütüphanesi, Ziraat Bankası Salonu

GÜRSOY VAKFI'NİN KATKILARIYLA

ONUR KURULU

Gülfettin ÇELİK

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü

Mehmet Emin MAŞALI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dekanı

DÜZENLEME KURULU

Mehdi CENGİZ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Şeyma Gülsüm ÖNDER

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Muhammed Faruk ÇAKIR

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Adnan YAMAÇ

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Ali Taha ORDU

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

BİLİM KURULU

Adnan ARSLAN - Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Ahmet İhsan DÜNDAR - Bursa Uludağ Üniversitesi

Alican DAĞDEVİREN - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Asım Cüneyd KÖKSAL - Marmara Üniversitesi

Berat AÇIL - Boğaziçi Üniversitesi

Bilal TAŞKIN - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Eşref ALTAŞ - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Fatma Betül ALTINTAŞ - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Harun KUŞLU - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Hüseyin GÜNDAY - Bursa Uludağ Üniversitesi

Mücella HACIMISIROĞLU - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Nevzat SAĞLAM - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Ömer TÜRKER - Marmara Üniversitesi

Soner GÜNDÜZÖZ - Ankara Üniversitesi

Sultan ŞİMŞEK - İstanbul Üniversitesi

Şener ŞAHİN - Bursa Uludağ Üniversitesi

Şükran FAZLIOĞLU - Marmara Üniversitesi

Ziya ERDİNÇ - Marmara Üniversitesi

10.00-12.00 AÇILIŞ KONUŞMALARI

Protokol Konuşmaları

Mehmet Emin MAŞALI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi Dekanı

Gülfettin ÇELİK

İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü

Giriş Konuşması

Mehdi CENGİZ

İslâm Düşünce Geleneğinde Kesinlik Arayışının Dilsel Tezâhürleri

Açılış Konferansı

İhsan FAZLIOĞLU

"Çıktım Erik Dalına...": Hakikat ile Şatahat Arasında Kesinlik

12.00-14.30 ÖĞLE ARASI

14.30-15.30 I. OTURUM: DİL İLİMLERİNDE LAFZÎ DELÂLETİN
KESİNLİĞİ SORUNU

Oturum Başkanı: **Galip YAVUZ**

■ **Abdullah YILDIRIM**

Lafız, Mâna ve Delâlet: Vaz İlmi Açısından Bir Değerlendirme

■ **Şeyma Gülsüm ÖNDER**

Lafzî-Vazî Delâletinin Mâhiyeti

■ **Zahit KAPLANGÖZ**

Kelimenin Anlamı Sabit Midir?

15.30-15.45 MOLA

15.45-16.45

II. OTURUM: TEFSİRDE LAFZÎ DELÂLETİN KESİNLİĞİ SORUNU

Oturum Başkanı: **Mesut KAYA**

■ **Mustafa TANRIVER**

İmam Mâtürîdî ve Lafzî Delâletin Zannîliği

■ **Emine SEKME**

Dilde Kesinlik Problemi ve Teşâbüh Olgusu:
Ebû Bekir el-Cessâs Örneği

■ **Halil İbrahim KAYGISIZ**

Lafzî Delâletin Zannîliği Probleminin Tefsire Etkisi:
Fahredden er-Râzî Örneği

17.00

AKŞAM YEMEĞİ

PROGRAM AKIŞI

10.00-11.00

III. OTURUM: FIKIH USÛLÜNDE LAFZÎ DELÂLETİN KESİNLİĞİ SORUNU-I

Oturum Başkanı: **Tuncay BAŞOĞLU**

■ **Tuba ERKOÇ BAYDAR**

Fıkıh Usûlünün Kesinliği Meselesi: Şâtıbî Örneği

■ **Abdulguid AYKUL**

Fahreddin er-Râzî'nin İcmâ Anlayışında Kesinlik Problemi

■ **Selma ÇAKMAK**

Dilin Kesinliği Tartışmasının Fıkıh Usûlünde Elfâz Meselelerine
Yansıması: Fahreddin er-Râzî ve Sadrüşşerâ Örneği

11.00-11.15

MOLA

11.15-12.00

IV. OTURUM: FIKIH USÛLÜNDE LAFZÎ DELÂLETİN KESİNLİĞİ SORUNU-II

Oturum Başkanı: **Temel KACIR**

■ **Osman Said EVDÜZEN**

Fıkıh Usûlünde İlâhî Hitap ve Tümel Anlama Delâleti

■ **Muhammet Ali ACAR**

İbn Hazm'ın Fıkıh Düşüncesinde Dilde Kesinliğin Temellendirilmesi

12.00-13.30

ÖĞLE ARASI

PROGRAM AKIŞI

13.30-14.45

V. OTURUM: KELÂMDA LAFZÎ DELÂLETİN KESİNLİĞİ SORUNU

Oturum Başkanı: **Osman Nuri DEMİR**

■ **Mehmet AKTAŞ**

İslâm Düşüncesinde Deliller Tasnifi

■ **Mesut ERZİ**

Kādî Abdülcebbar'da Dil ve Dilin Zannîliği Meselesi

■ **Zübeyir ÇETİN**

Lafzî Delilin Zannîliğinin Ortaya Çıkardığı Kelâmî Sorunlar ve Râzî'nin Kastını Tespit Denemesi

■ **İsrafil ŞEN**

Seyyid Şerif Cürcânî'de Lafzî/Naklî Delilin Kesinliği Problemi

14.45-15.00

MOLA

15.00-16.00

DEĞERLENDİRME OTURUMU

Oturum Başkanı: **Mehdi CENGİZ**

■ **Alican DAĞDEVİREN**

■ **Kemal ATAMAN**

■ **Tuncay BAŞOĞLU**

16.15

NEY DİNLETİSİ VE AKŞAM YEMEĞİ

Ney İcrası: **Selman BENLİOĞLU**

PROGRAM AKIŞI

Abdullah YILDIRIM - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Abdulmuid AYKUL - Kocaeli Üniversitesi

Alican DAĞDEVİREN - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Emine SEKME - Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Galip YAVUZ - İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Halil İbrahim KAYGISIZ - Trakya Üniversitesi

İhsan FAZLIOĞLU - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

İsrafil ŞEN - İstanbul Üniversitesi

Kemal ATAMAN - Marmara Üniversitesi

Mehdi CENGİZ - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Mehmet AKTAŞ - Mardin Artuklu Üniversitesi

Mesut ERZİ - Hakkari Üniversitesi

Mesut KAYA - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Muhammed Ali ACAR - Sakarya Üniversitesi

Mustafa TANRIVER - İstanbul Üniversitesi

Osman Nuri DEMİR - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Osman Said EVDÜZEN - İstanbul Üniversitesi

Selma ÇAKMAK - Yalova Üniversitesi

Selman BENLİOĞLU - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Şeyma Gülsüm ÖNDER - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Temel KACIR - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Tuba ERKOÇ BAYDAR - İbn Haldun Üniversitesi

Tuncay BAŞOĞLU - İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Zahid KAPLANGÖZ - Aksaray Üniversitesi

Zübeyir ÇETİN - Düzce Üniversitesi

KATILIMCILAR